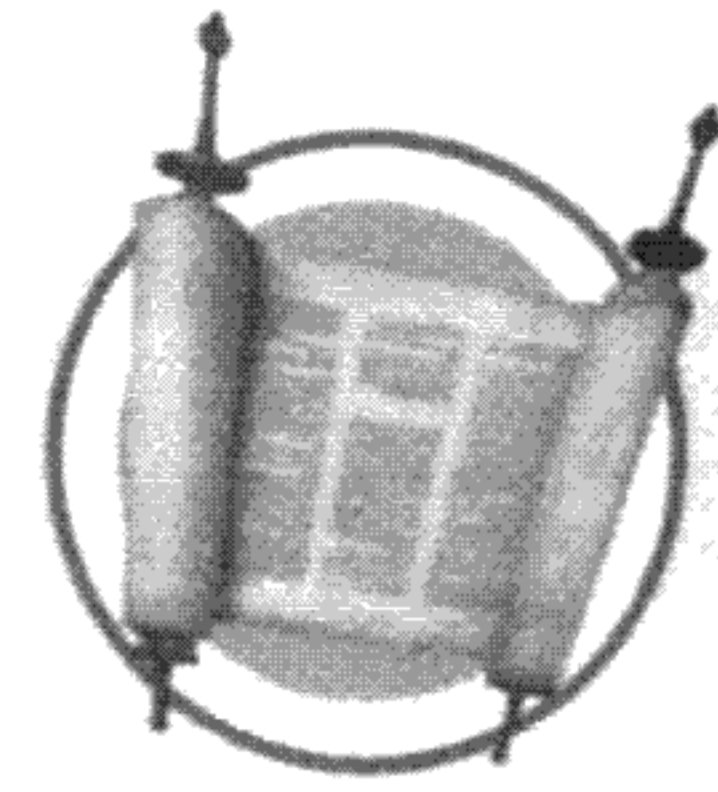
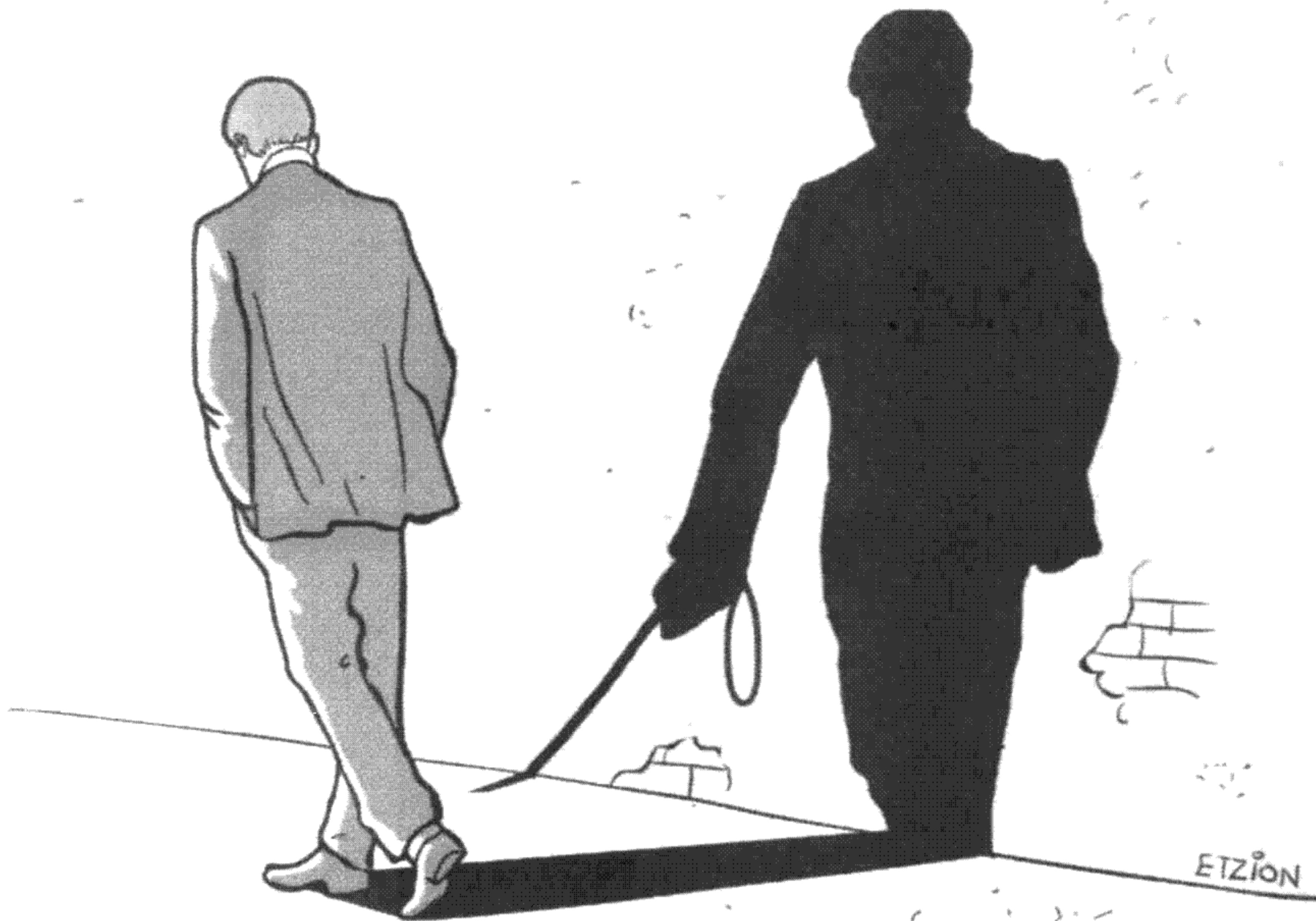

12.04x31.09	1	עמוד 53	ישראל היום - שיבת	20.11.2009	20320503-5
55430					

פרשת השבוע | הרב שי פירון

איור: עזיון גואל

על העיוורון

זה לא קרה. בחינה פשוטה: כמה סידורים בכתב ברייל יש בבית הכנסת שלכם? תא-מרו - אין צורך, אין לנו עיוורים בקהילה. ואולי זה להפך? אולי יש עיוורים שלא באים לבית הכנסת כי אין להם מקום של אמת בקהילה שלנו?

אנו מייחסים לבעלי מוגבלויות מגבלות השמורות ל"מצורעים של פעם". התחושה שמדובר במחלה מירבכת הדורשת הפרדה מר-חלטת. התחושה שנעשה כל שכיולתנו לעזור להם, כאשר הם, בתנאי שישארו שם. נתנדב, נבוא, נשיר, נרקוד, נספר סיפור, ונלך.

מה היה קורה לו יצחק היה חי בינינו? מה היה מעמדו הציבורי? האם גם אז היה הופך לאחד מאבות האומה?

סיפורו של יצחק מלמד אותי שלקבל, לה-כיל, להעניק מקום שווה לעיוור, היא משימה קיומית. היא כרוכה בסיפורי האבות רק כדי להדגיש את מרכזיותה.

חכמים מתארים את יחסה של החברה לעיוורים: "ארבעה חשובין כמת: עני, ומצור-רע, וסומא, ומי שאין לו בנים... וסומא - דכי תיב: 'במחשכים הושיבני כמתי עולם'" (תלמוד בבלי, מסכת נדרים, ס"ד ע"ב).

ארבעתם הוצאו מהמעגל החברתי והם חשו-בים כמתים. המפרשים הנחו אותנו: "למבעי עליהו רחמי" (צריך לבקש עליהם רחמים).

בקריאה ראשונה, נראה שהמניע של חכי-מים הוא לעורר רחמים על העיוורים. מה תו-עיל תפילתי? האם התפילה שלי תהפוך את העיוורים לרואים?

לא. התפילה על העיוור מקרבת את העיוור אלי ומחזירה אותו אל מרכזה של החברה. הת-ביעה להתפלל לשלומם של העיוור מבהירה שהפער בין הגדרתו של העיוור כ"מת" להגר-רתו כ"חי" תלויה בי. תלויה ביחס שלי אליו.

shaypiron1@gmail.com

"ניחי פי זקן יצחק ותבכהו עיניו מראת" (בראשית כ"ז א')

הגענו, כל המשפחה, למוזיאון היל-דים בחולון, לקראת מסע בעקבות עולמו של העיוור, "דיאלוג בחשיכה".

מעולם לא חשתי חוסר אונים כזה. במשך דקות ארוכות הובלתי על ידי המדריכה כבודת הראייה במסדרונות שבהם שררה חשיכה מור-חלטת. מסביבי רעש והמולה: מים שוצפים, מכוניות נוסעות, מסלולים מתפתלים. היא צועדת בביטחון מלא, בידיעה מלאה, אני אחי-ריה מהסס, כושל, מבולבל. פתאום העיוור היה הרואה ואני הפכתי לעיוור.

עוד זיכרון: השנה היא תשס"ז, 2007. ענת מצלצלת. לא, אין לה שאלה בהלכה והיא גם לא מבקשת להזמין אותי לשיעור. היא עיוורת, ורוצה לדבר על כך שעומדים לסגור את ספריית העיוורים בנתניה. כמה מילים על עיוורים וספרים, על ניתוק מאוצרות של תר-בות ומהוויה ישראלית אפשרית. הקול בוטח. לא תחינה ולא בכי מילים רוות, פשוטות, חדות, מדויקות. הייתי נבוך. ראשית, לא שמ-עתי על הספרייה בנתניה, וגם לא על הכוונות לסוגרה. מסיבות תקציביות, כמעט ונסגרה הספרייה. והארץ לא רעשה וגעשה. ואיש לא שבת, ולא יצא לצמתים ולרחובות קריה.

מה זה אומר עלינו?

פרשת תולדות מפגישה אותנו, לראשונה, עם העיוורון. עיוורנו של יצחק מהווה גורם מרכזי בהשתלשלות האירועים המתוארת בפרשה. מאז, רצופה ההיסטוריה הלאומית שלנו בדמויות מרכזיות שלקו בעיוורון: יעקב שלקה בעיוורון, עלי הכהן שבזקנותו קהו עי-ניו, אחיה השילוני, ועוד רבנים, דיינים ומורי הוראה רבים.

המפגש עם דמויות מרכזיות שלקו בעיוורון היה אמור להופכן לחלק שווה זכויות בחברה.